

DE NOORD-BRABANDER

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS - PRIJS
Voor de Stad. f 12.
Francoper post. » 14.

(Verschijnende driemaal in de week: Dinsdag, Donderdag en Zaterdag.)

DIGERE VERUM QUID VETAT?
HORATIUS.

ADVERTENTIE:
15 cents de regel.
behalve 35 cents zegel.

ITALIE.

ROME. De *Diario* van den 10 deelt het verhaal mede der laatste lijkplegtigheden in St. Pieter gevierd, ter eere van Gregorius XVI en der opening van het Conclave.

In den ochtend van den 12 junij, achtsten dag der *Novendiali*, begon men, volgens het gebruik, de groote uitvaart. De kardinaal Celebrant deed de pontificale mis en de vijf absolutien werden gedaan door de kardinalen Maechi, onder-Deken van het heilig Collegie, Lambruschini, Ostini, Castracane en de laatste door den Celebrant.

Het heilig Collegie, de prelature, al degenen, die rang in de kapel hebben, het corps diplomatique, een aantal aanzienlijke personen, zoo Romeinen als vreemdelingen, waren dezer plegtigheid bij.

In het midden der Basiliek verheft zich eene prachtige lijkbaar, getoekend door den graaf Virginus Vespignani, hertog van de kamerlingaat der heilige roomsche Kerk, waarvan hier de beschrijving volgt.

De lijkbaar, van onderen vierkant, was drie verdiepingen hoog, waarvan de eerste de grafkamer vormde, in welke zich de urne bevond; de tweede verdieping was achtkantig, rijk versierd en met opschriften voorzien; de derde, kegelvormig, ondersteunde het standbeeld der godsdienst.

Vier trappen, met drie treden leidden naar eene gaanderij, welke van de lijkbaar strekte, gelijk met de grafkamer, van buiten versierd met acht dorische kolommen, uitmakende de vier groote poorten van het monument en kruisgewijze geplaatst, zoodat men, van de vier zijden, altijd vier kolommen zag en in het midden dervelze de urne. Daar boven was in driehoekige frontespiesen het wapenschild van den overleden Paus aangebragt, en derzelver neergesloten randen waren voorzien met brandende lampen en kandelabers. Eene tweede gaanderij omgaf insgelijks het achtkant en eene derde kroonde het pedestaal van het standbeeld der godsdienst. Op de kolommen, voor en achter de lijkbaar, waren de standbeelden geplaatst der Regtvaardigheid, der Kracht, der Matigheid en der Voorzigtigheid, welke den Gregorius XVI zoo bijzonder deden uitschitteren, en op de hoeken van de gaanderij stonden vier prachtige kandelabers, welke drie, bekergewijze uitstekende bekken een groot aantal brandende waaksarsen droegen. In de grafkamer droeg de urne, naar den antieken vorm vervaardigd, op twee rijke kussens, de tiara van den Paus.

Onder de opschriften van het achtkant, merkten men de volgende op:

I.
CORPORIO XVI. PONT. MAX.
PARENTI. PUBLICO
IVSTA. FVNEREBIA
OVM. LACRIMIS.
II.

POSTER. ILLVSTRVM. DECESSORVM. VIRTVTES. AMPLATVS
CHRISTIANO. NOMINE
HN. DISSITAS, OBBIS RELIGIONES. INRECTO

ECCLESIAE. PENS. LONGE. PROPAGANDI.
RUMINANT. FIDELI. QVOSQ. ET VINDIC.
POPVLIS. AD. VERITATEM. INSPICENS. CONFIRMATE.
CATHOLICAM. DOCTRINAM. SOBRIQVE. ADSERVIT.
CARLESTES. REGIONES. SANCTORVM. CARLIVM. AVXIT.
III.
PRINCEPS. PROVIDENTISSIVS. ARBIFICIVS. EXTRECVTIS
AQVIS. ROMANO. AUSV. CORRVATIS. PORTIVS. COMMUNITIS
MVSEIS. OMNI. GENERE. MONVMENTORVM. INSTITVTIS.
VIBIS. ET. PONTIFICIAE. DITIONIS
SOMNIVM. SELENDORIQVE. CONSVLVIT
DOCTRINARVM. SVVDIA. EXCITAVIT
VETERES. PROVEXIT. ARTES.
IV.
PATER. AMANTISSIVS
SVEDITORVM. COMMODIS. ET. VTLITATI. ASSIDVE. ENTENTVS
BONITATE. ANIMI. ET. DIGNITATE. BENIGNITATIS. SVB
POTENTISSIMO. PRINCIPVM
BENEVOLENTIAM. SIBI. DEVINXIT
OMNES. OMNIVM. HOMINVM. VOLVNTATES
ETIAM. RELVCTANTES. AD. ROMANAE. ECCLESIAE
OBSEQVIVM. ET. SOCIETATEM. ADVXIT.

Tusschen deze opschriften bevonden zich vier bas-reliefs, onder welke deze spreuken te lezen waren:

Onder het bas-relief, aan de werken van Tivoli herinnerende.

CATILLVS. PERFORATVS.

Onder het bas-relief, ter gedachtenis der door Gregorius XVI opgerigte musea:

MVSEA. INSTITVTA.

Onder het bas-relief, aan de consecratie van het hoog altaar van St. Pieter herinnerende:

PABLI. ALTARE. DEDICATVM.

Onder het bas-relief der canonisatie:

CARLESTES. HONORES. AVXIT.

Na de plegtigheid hielden de Kardinalen de negende algemeene congregatie. Den 13^{en} laatsten dag der *Novendiali*, vierde de Kardinaal Serra Cassano, aartsbisschop van Capua, de pontificale mis, en na de mis, droeg Mgr. Rusani, bisschop van Erethea, de lijkrede van Gregorius XVI voor. De Kardinalen Frasoni, Barberini, Spinola, Brignole en de Kardinaal Celebrant verzegelden de vijf absolutien.

Den 14 begaven de Kardinalen zich naar St. Pieter en na de mis van den H. Geest, gezongen door den Kardinaal onder-Deken, hoorden zij de rede, uitgesproken door Mgr. Luca Pacinelli, Kamerling van de H. Maria de-Heerdere en secretaris voor de latijnsche brieven, over de verkiezing van den Paus.

In den avond kwam het H. Collegie bijeen in de kerk van den H. Sylvester, van de Priesters der Zending, op het Quirinaal. Een ceremoniemeester, het pauselijk kruis omhoog houdende, naderde het altaar, tusschen twee beelwachers der roode roede en de zangers der pauselijke kapel lieven den *Veni-Creator* aan. Na de eerste strofe togen de Kardinalen uit de kerk, en het daaraangelegen plein van het Quirinaal overtrekkende, welke geheel met troepen bezet was, traden zij het pauselijk paleis, dat voor het Conclave bereid was, binnen. Een detachement dragonders, de burgerwacht, eene coupagnie der ed le wacht trokken voor den optogt uit. De zangers der pauselijke kapel en de ceremoniemeester, het kruis met het beeld naar achter

dringende, volgden daarop, dorus het H. Collegie, omringd van de edle wacht en Zwitsers en bestaande uit vijf Kardinalen-Bisschoppen, drie en dertig Kardinalen-Priesters en zeven en dertig Kardinalen diakenen.

Mgr. Marini, gouverneur van Rome, vice-Kamerling der heilige roomsche Kerk en directeur-generaal der policie, ging, volgens het ceremonieel, vooruit ter linkerzijde van den Kardinaal-onder-Deken. Een aantal prelaten volgden de Kardinalen.

De Kardinaal Micara, Deken van het H. Collegie, de Kardinalen Alberghini, Polidori en Gerri, van de orde der Priesters, Bernetti van de orde der Diakenen, waren een weinig vroeger het Conclave binnengegaan en, drie hunner, ondanks hunnen ziekelijken toestand, wachteten hunne ambtgenooten aan de poort af.

Toen men in de Paulus-kapel gekomen was, werd de *Veni Creator* geëindigd en de daarop volgende gebeden gezongen; waarna het *Extra omnes* uitgesproken werd. De Kardinaal Maechi, onder-Deken, richtte aan het H. Collegie, eene korte en warme toespraak over de noodzakelijkheid om eenen goeden Herder aan de Kerk te geven. Men las de apostolische bullen betrekkelijk het Conclave, de Kardinalen legden den eed af, dezelve te zullen naleven, even als de prefect der apostolische paleizen, gouverneur van het Conclave, de vaste maarschalk der heilige Kerk, bewaarder van het Conclave, de auditor-generaal der apostolische Kamer, de thesaurier generaal, de patriarchen, de aarts-bisschoppen en de bisschoppen, assistenten van den troon, de apostolische proto-notarissen, de auditors der Rota, de meesters van het heilig paleis, de prelaten, geestelijken der Kamer, de stemmers van handtekening en al degenen aan wie de bewaring der draaikasten van het Conclave is toevertrouwd. De Bewaarders en de Prior, de wijkmeesters van het romeinsche volk, de commandant-generaal der pauselijke troepen en de commandant van het kasteel Santo-Angelo legden insgelijks den eed af.

De Kardinalen begaven zich nu naar hunne cellen en ontvingen de plegtplegingen van het corps diplomatique, der prelature, van den roomschen adel en van een aantal aanzienlijke personen. Eindelijk ten drie ure van den nacht (ongeveer elf ure des avonds) nadat het driemaal, van half tot half uur herhaalde teeken gegeven was, verlieten al de vreemdelingen het Conclave en men moet hetzelfde af, van binnen in tegenwoordichheit der Kardinalen, orde-meesters, en van de maarschalk den maarschalk.

De Kardinalen, orde-meesters, voor den 15 en 16 en 17 junij waren de Kardinaal-Deken Serra, de Kardinaal Oppizoni, eerste Kardinaal-priester en de Kardinaal Riario-Sforza, eerste Kardinaal Diaken. Den 15 begon men, op bevel van den Kardinaal Vicaris, in al de missen de collecte te houden *eligendo summo Pontifico*, waarmede voortgegaan zoolang de H. Stoel openstaat.

Op bevel van denzelfden Kardinaal-Vicaris en overoorspronkelijk de constitutie van Gregorius. Het werd in de daartoe aangewezen Kerken het Allerheiligste uitgesteld, even als bij gelegenheid van het gebed van Veertig Uren, en de onderscheidene broederschappen van Rome bejaven zich des morgens en des namiddags daarheen, om het H. Sacrament te bezoeken, om het zingen der Litaniën en het opzeggen der gebeden, bij het openstaan van den H. Stoel voorgeschreven.

Denzelfden dag begon de wereldlijke geestelijkheid, vertegenwoordigd door de pastoren en bedelmonniken, zich in optocht te begeven, zooals zulks dagelijks, zoolang het Conclave duurt, moet plaats hebben, van de kerk der HH. Apostelen naar het paleis van Quirinaal, alwaar het Conclave gehouden wordt. De kapel der auditors van de Rota hinnengekomen, alwaar de zangers der pauselijke kapel dagelijks, gedurende het Conclave, de mis van den H. Geest moeten zingen, hieven zij den *Veni-Creator* aan, en zongen dien lofzang tot aan de kerk van den H. Sylvester, op *Monte Cavallo*, alwaar de optocht eindigt. (Diario di Roma.)

ROME 18 juni. Onze Heilige Vader Paus Pius IX heeft zich gisteren, omstreeks half zes ure naar St. Pieter begeven, vergezeld van het H. Collegie, om aldaar de derde hulde der Kardinalen te ontvangen en er het plechtig *Te Deum* tot dankbetuiging te zingen. De straten waren opgepropt met volk en allerwege werd de nieuwe opperherder met gejuich en de ordubbelzinnigste bliken van vreugde ontvangen. De blijdschap is algemeen, men houdt niet op God te danken, dat Hij zoo spoedig aan zijne Kerk eenen herder heeft gezonden, die in zijnen verheven persoon al de uitwendige hoedanigheden, die innemen en al de uitstekende deugden, die de groote Pausen maken, vereenigt.

Men vermeldt reeds twee daden van Z. H., die bewijzen dat hij, bij het beklimmen van den pauselijken troon, zijn hart sluit voor alle gedachten van eerzucht ten behoeve van zijn geslacht, en slechts denkt aan de groote en heilige pligten, welke de driedubbele kroon hem oplegt. Twee zijner neven bevonden zich te Rome. Aan den eenen, een broederskind, heeft hij bevolen naar Sinigaglia terug te keeren en aan zijne familie te boodschappen, dat hij niet wilde, dat zij zich te Rome zou komen vestigen. Aan den anderen, een zoon van eene zijner zusters, een jong officier onder de pauselijke troepen, heeft hij verklaard dat hij geene andere bevordering zou verkrijgen, dan die waarop zijn rang en zijne verdiensten hem aanspraak zullen geven. Dit gedrag, zoo strijdig met het denkbeeld, dat men zich dikwijls van het nepotismus der pausen maakt, heeft in alle harten de hoop nog verlevendigd, welke de hooge godsvrucht, de wijsheid van Pius IX en ik weet niet welk heilig voor gevoel over de ontloken regering doet geboren worden.

De twee secretarissen van Staat zijn nog niet benoemd. De paus heeft verklaard over deze gewichtige leus nog eenige dagen voor God te willen nadenken. Z. H. heeft overigens de verschillende dignitarissen, die het pauselijk huis onder Gregorius XVI uitmaakten, in hunne titels en bediening bevestigd. (A. D. L. R.)

BERLIN 17 juni. Het verskil met Oostenrijk zal spoedig bijgelegd zijn, daar het gouvernement besloten heeft, voor deze zaak eenen speciaal commissaris naar Wenen, te zenden en zelfs aan Oostenrijk heeft te kennen gegeven dat indien de commissarissen der beide partijen zich niet konden verstaan, het Sardiniësch cabinet aan het oostenrijksch de keus zou overlaten van andere middelen tot schikking. Van eene andere zijde heeft het oostenrijksch cabinet zich even toespiedend betoond en formeel de handelingen van een aantal agenten in deze zaak afgekeurd.

De tijdingen uit de Kerkelijke Staten zijn niet zoo onrustbarend als men gevreesd had. Nogens is de rust verstoord geworden; de verandering van garnizoen te Ancona, welke het gouvernement om goede redenen niet zeer konde vertrouwen en de zending van twee diep-ervarene prelaten als prolegaten naar de Marken, zijn de eenige maatregelen van voorzorg, welke gedurende het openstaan van den H. Stoel genomen zijn. Overigens zijn al de staatkundige gevangenen, vroeger te Ancona gevat, in vrijheid gesteld, behalven Laurentius Benzi van Montecarato; maar te gelijker tijd is Ancona rufschuots voorzien van mond- en oorlogsbehoefden, om tegen elken aanval van landzijde bestand te zijn, terwijl de fregat *Dellona* van 50, en de twee brikken *Venetia* en *Oreste* van de oostenrijksche marine, voortdurend voor de haven kruisen. Te Rome is alles rustig.

BRAZILIË.

— De keizer van Brazilië heeft op den 3 mei de zitting des wetgevende kamers geopend. In zijne rede heeft hij met klem geprotesteerd tegen de regten, welke de engelsen zich trachten aan te matigen over al de zeemragten der wereld, onder voorwendsel van den slavenhandel te willen weren.

ENGLAND.

Het Lagerhuis heeft in zijne zitting van den 24 juni, in comité, de bill verworpen, waarbij de wetten zouden afgeschaft worden, welke de algehele vrijheid der catholijken en der religieuze orden in Engeland nog in den weg stonden. Deze bill, opgesteld door den uitstekenden wetgeleerde Anstey, werd door den heer Watson voorgedragen en verdedigd. Sir Robert Inglis heeft de bill heftig bestreden en een amendement voorgesteld, welks aanneming hare verwerping met zich voerde. Sir James Graham heeft zich gevoegd bij dien ijverigen kamprechter van het anglikanisme, om den maatregel te bestrijden, welke te vergeefs door de heeren Watson en Wise verdedigd is. De stemming heeft 120 tegen 82 opgeleverd, dus eene meerderheid van 38 stemmen tegen de bill.

LONDEN, 26 juni. De *coercion-bill* tegen Ierland is heden nacht, ten half drie ure in het Lagerhuis verworpen met 292 stemmen van 511.

Deze uitslag zal niemand verwonderen, ofschoon men niet verwacht had, dat de oppositie eene zoo groote meerderheid zou bekomen hebben. De Londensche bladen houden het voor zeker, dat het cabinet zal aftreden en men zegt zelfs, dat sir Robert Peel aan John Russell zou dit besluit kennis zou gegeven hebben. Men noemt reeds de namen der leden van het nieuwe cabinet, waarvan lord John Russell het hoofd zou zijn; doch wij bechten te weinig waarde aan al die voorbarige mededeelingen, die meestal eerder wenschen dan daadaken behalzen, en zullen dus liever de uitkomst afwachten.

— De londensche dagbladen van den 26 behelzen, behalven de verwerping van de *coercion-bill* door het Lagerhuis, de deshuizige aanneming der graan- en tariefwetten door het Hoogerhuis. De derde lezing is zonder stemming doorgegaan. Men dacht dat de bill den volgenden dag met de koninklijke bekrachtiging zou bekleed worden.

— Den 27 juni is een kabinetsraad gehouden, welke door de voornaamste ministers werd bijgewoond. Na de vergadering heeft sir R. Peel zich naar Osborne House begeven, om zijn ontslag en dat zijner ambtgenooten aan H. M. in te dienen. Men zegt, dat lord John Russell door H. M. is onthouden. De koningin zal waarschijnlijk onmiddellijk naar herwaarts terugkeeren, ten einde de samenstelling van een kabinet te bezorderen. Maandag zal de officiele kennisgeving der aftreding van het ministerie plaats hebben, door lord Ripon in het Hoogerhuis en sir R. Peel in het Lagerhuis.

— Reeds beginnen de vijanden van O'Connell in deze crisis een middel te zoeken, om den grooten

volksmennisch zijn populariteit te doen verliezen. Door de Whigs aan het gezag voor te stellen, zeggen zij dat O'Connell, zoo niet hun medepligtige, althans hun handlangers zal worden, om Ierland met ijdele hersenschimmen in slaap te wiegen en bij hetzelfde vooruitzichten te doen ontgaan, welke verwoensching noch O'Connell noch het ministerie wenschen zullen. De bevrijder heeft aan den secretaris van het repeal-geselschap, eenen brief geschreven, om al die kuiperijen te verijdelen. Hij geeft daarin, met woorden, die geene stof hoe genaamd tot dubbelzinnigheid opleveren, de verzekering zijner verknochtheid aan het vaderland en aan de zaak der herroeping. Hij gebruikt de schoone uitdrukking dat *al kan men het volk overhalen om hem te verlaten, hij evenwel het volk niet verlaten zal.*

— De gevolmachtigde minister der Vereenigde Staten te Londen verwachtte met het grootst ongeduld de uitkomst der stemming van het Lagerhuis over de *coercion-bill* en had reeds vooruit de dépêches gereed gemaakt, welke hij voorzeker gisteren oebtend naar zijn gouvernement gezonden heeft, zoodra hij de nederlaag van sir Robert Peel had vernomen. Het amerikaansch ministerie beschouwt sir Robert Peel als de vertegenwoordiger van de partij des vredes in Engeland en het vreesde eene beslissende vredebreuk als eerste gevolg van de komst van lord John Russell en lord Palmerston aan het gezag.

FRANKRIJK.

PARIJS 26 juni. Ten gevolge der van Londen ontvangen tijdingen is te Neuilly een kabinetsraad gehouden, waarbij al de ministers tegenwoordig waren.

MARSEILLE 22 juni. De staats-paketsboot *Leonidas* heeft gisteren onder hare passagiers twee vorsten der Kerk opgenomen: den belgischen Kardinaal Mgr. Engelbert Sterckx, aartsbisschop van Mechelen, dezen ochtend in onze stad aangekomen heeft zich ten half drie ure in de kathedraal bijeen met Mgr. den Kardinaal de Bonald en de geestelijken die de beide prelaten tot Conclavisten moesten verstrekken. De overnachten van de beide prelaten te Marseille vernamen de verkiezing van Pius IX heeft hen niet van hunne reis doen afzien. Het BB. zullen nog de feesten der krooning kunnen bijwonen, althans zullen zij de hulde huiner bijderwerping in handen van den nieuwen Paus kunnen afleggen.

Men verhaalt ons, dat de belgische Kardinaal op eene zonderlinge wijze de verkiezing vernomen heeft, tot welke hij zijne stem wilde gaan uitbrengen; zoodra hij aan het *Hotel d'Orient* was aangekomen vroeg hij naar de naastgelegene kerk, en had hij zich naar de St. Carolus kerk begeven om er mis te lezen, toen hij, hoorende spreken van een *Te Deum*, het welk in de kathedraal zou gezongen worden, de reden van dit feest, dat hij bloot plaatselijk dacht te zijn, wilde kennen; toen vernam hij, tot zijne groote verwondering, dat de plechtigheid geene andere oorzaak had, dan de gelukkige gebeurtenis van den 16 juni.

NEDERLAND.

HERTOGENBOSCH 1 Juli.

1. Zondag ten 12 ure genoot de sociëteit de *Unie* alhier de eer van een bezoek van Z. Exc. den heer Staatsraad, gouverneur dezer provincie, den edelachtbaren heer burgemeester dezer stad en den Edel Gr. Achtb. heer Voorzitter van het Provinciaal Geregts-hof van Noord Brabant, ter overhandiging van de geschenken, waarmede de Beschermheer der Handboogschutterij dier Sociëteit, Z. K. H. prins Alexander der Nederlanden, dit jaar dezelve vereerde. De hooge bezoekers werden onder het spelen van het Wilhelmuslied, door de Harmonie der Sociëteit en den aantal leden, die daar opstonden

waren ontvangen. Bij de overhandiging der geschenken ging een knid grjuich op, van *Leve onze Beschermheer, leve prins Alexander*. De geschenken bestaan in een prachtig gedreven zilveren en zilver vergulden beker, als aandenken van den koninklijken Beschermheer; en eenen rijk met zilver ingelegden handboek, welke heden bij gelegenheid van het concours, alseereprijs zal verschoten worden.

Gister avond ten zes ure kondigde het geluid der klokken en het lossen van het geschut der societeit de Unie de plechtigheid van dezen dag aan. Op dat oogenblik werden de vlaggen van de publieke gebouwen, van de wijkhuizen der meeste autoriteiten en der leden van de Unie uitgestoken, waardoor onze stad, als bij tooverslag, een feestelijk aanzien verkreeg. Eenige der heden concurrerende schutterijen zijn reeds gisteren avond alhier aangekomen.

Onze Haagsche Correspondent was verkeerdelijk ingelicht, toen hij ons meldde dat Mgr. Grooff zich van 's Gravenhage naar Luik had begeven. Wij moeten ZED. evenwel het regt laten wedervaren, dat hij het ons slechts als een naar men zegt heeft medegedeeld. Wij kunnen thans stellig bevestigen, dat Z. H. W. niettegenstaande de dringende uitnodiging, niet te Luik gewest.

HAGE 28 junij. Z. K. H. prins Hendrik is gisteren avond laat van hier naar Vlissingen vertrokken, om het kommando over het eskader dat zich naar de Middellandsche Zee begeeft, op zich te nemen. Het vertrek der verschillende smaldeelen blijft op 1 Julij bepaald.

UTRECHT 28 junij. Volgens Bericht uit 's Hage, zal H. M. de Koningin tegen den 4 Julij het paleis op Suedijk voor eenigen tijd betrekken.

APeldoorn 27 junij. De alhier op den 22sten, 24sten en 26sten dezer gehouden wedrennen, zijn in de beste orde, en ten algemeene genoegengegeloopen.

ZWOLLE, 25 junij. Een dozijn paarden maakte heden de zwolche paardenmarkt uit een enkel werkpaard is er verbleef.

DEVENTER, 25 junij. Er waren te Deventer nog al eenige paarden aangebragt, doch meestal werkpaarden, tot, goede prijzen veel handel was. Varkens en biggen.

BIJDRAGEN
tot een bewijs van dankbaarheid der Katholijken van Nederland aan

MGR. GROOFF.

Bedrag der vorige opgave	f 1110,29
Van P. ... n op het eiland Wieringen een coupon No. 683; f 1,98. Van het Leesegezelschap Godsdiens en Welenschap te Utrecht, door den heer van den Heuvel aldare f 3,00	6,98
Door den heer J. R. van Boven te Utrecht.	
Van M. C. V. f 1,00. Een Katholijk huisgezin f 4,00	
K. K. f 0,50. A. f 3,00	8,50
Door den heer B. A. Zweers te Amsterdam.	
P. te E. f 3,00. P. te L. f 1,00. P. E. Pastoor te A. f 10,00. J. P. f 2,00. N. W. f 1,00. G. A. C. f 1,50	
J. H. f 50 cts. N. N. f 20 cts. B. C. C. f 1,48	
H. F. f 1,00. N. N. f 70 cts. Pr. M. S. f 25 cts.	23,93
Door den heer F. J. Braam te Rotterdam.	
A. f 1,50. N. N. f 5. H. K. f 25 cts.	
J. V. W. B. te Leidschendam f 1,00	7,75
Door den heer A. M. van Dijk te Delft.	
J. R. te Hemperd f 50 cts. A. D. te D. f 2,50	
N. B. f 5,00	8,00
	f 1165,45

Ingezonden Stukken.

den 28 junij 1846.

Onder de nuttige werken, die de drukpers van tijd tot tijd levert, mag wel geacht worden het voornemen, hetwelk twee kundige rechtsgeleerden te Bosch hebben doen aankondigen, namelijk het bij in tekening uitgeven der Provinciale Bladen van Noord-Brabant, voor zoo ver dezelve thans van toepassing zijn.

Dit werk schijnt te zijn ondernomen in navolging der uitgifte van het Staatsblad door de heeren Roman te Zalt Boumel, met uitzondering dat door de heeren Roman, de Staatsbladen in dezelve geheel zijn gedrukt, en de Provinciale Bladen van af den jare 1814 slechts voor zoo verre die nog van toepassing zijn, zullen worden uitgegeven, hetgeen de kosten aanmerkelijk zal vermindern, terwijl ook vele van de uitgevaardigde orders in de Provinciale Bladen alleen eene tijdelijke strekking hadden en aldus het uitgeven van deze als onnodig kan worden beschouwd.

Het drukken en uitgeven van de Provinciale Bladen, kan des te doelmatiger worden beschouwd, omdat dezelve alleen aan de plaatselijke besturen en aan de daarmede betrekking hebbende autoriteiten en beambten worden gezonden, en voor het publiek niet te verkrijgen zijn, in vele gemeenten worden die ook slordig bewaard en zijn alzoo bij afwisseling van de Besturen en der beambten voor de opvolgers onbekend gebleven.

Men mag ook vertrouwen dat in het uitgegeven werk, vooral zullen worden opgenomen, alle uitgevaardigde verordeningen, betrekkelijk de gemeenten-administratie en derzelver comptabiliteit; die wegens de arm-administratie; van de schatkamerij en landmilitie; dijk- en polderbesturen, rijks en plaatselijke belastingen, en dergelijken, al zijn dezelve nader gewijzigd, om daaromtrent een geheel te hebben.

Bij onderscheidene Provinciale Bladen zijn koninklijke besluiten medegedeeld, die in het Staatsblad niet zijn opgenomen en tevens ook elders zullen gezocht worden, en al het ware aan de vergetelheid zijn toegewijd; de slechts gedeeltelijk of in het geheel niet worden opgevolgd; onder anderen is dit het geval met het koninklijk besluit van den 1 Maart 1831, dat genomen is na den opstand in de zuidelijke provincien, en tot een blijk kan strekken van eene vrigevende gezindheid bij het gouvernement in dien oorsigtigen toestand. Men zal zich 's Hefst niet uitslaten over den inhoud van dat besluit, noch in hoeverre het algemeen bestuur deszelfs bevoegtheden met de provinciale en gemeentelijke aangelegenheden ingevolge hetzelfde heeft vermindert en de ingezetenen in de gelegenheid worden gesteld om te kunnen nagaan in hoeverre hunne belangen worden behartigd.

Het zal niet ondoelmatig worden geacht, gezegd te worden, hetwelk maar bij weinigen bekend is, bij gelegenheid dat de Algemeene Staten zoo in onze als in de andere provincien eersdaags zullen vergaderen, voorloopig bekend te maken, ten welken einde het hiervoren vermeld is, terwijl het tevens tot aanmoediging kan strekken om deel te nemen in de hiervoor vermeldde teekening.

A. B.
De Gouverneur der Provincie Noord-Brabant enz.
WIJ WILLEM BIJ DE GRADIE GODS, KONING DER NEDERLANDEN, PRINS VAN ORANJE NASSAU, GROOT-HERTOG VAN LUXEMBURG ENZ. ENZ. ENZ.

Op de voordragt der Staats-Kommissie, ingesteld bij ons besluit van den 23 oktober 1830 No. 92. Gezien de rapporten der departementen van Binnenlandsche Zaken, en voor den Waterstaat, de Nationale nijverheid en de Kolonien, alsmede dat van den raad van State.

Gezien de nadere voordragt der voorgaemde Staats-Kommissie, van den 25 januarij II. No. 8. Inaanmerking nemende, dat de werkzaamheden, waarmede het algemeen bestuur thans nog belast is, in vele opzichten voor vermindering vatbaar zoude kunnen zijn, door eene ruimere overdragt derzelve aan de Gewestelijke en plaatselijke autoriteiten, en dat zoodanige overdragt bevorderlijk zoude wezen tot het daarstellen dier vereenvoudigingen en bezuinigingen, welke wij in de huishouding van Staat wenschen in te voeren.

Gelet op de besluiten, waarbij achterevoigens door ons onderscheidene, zoo algemeene als bijzondere beschikkingen zijn genomen, alle ten doel hebbende om de bemoeijenissen van het algemeen bestuur te vermindern en de werkzaamheden bij hetzelfde te vereenvoudigen.

Overwegende, dat de veeljarige ondervinding thans bij alle de betrokken autoriteiten, omtrent het waarvorstand en de werking der bestaande verordeningen verkregen, toelaat, om aan die besluiten eene verdere uitbreiding te geven, vooral na de meer beperkte werkring van het algemeen bestuur, na den opstand in de Zuidelijke Provincien, deszelfs oppertoezicht over de handelingen der Gewestelijke en plaatselijke autoriteiten, gemakkelijker maakt.

Overwegende dat het gezag en de medewerking van de Gouverneurs als onze Kommissarissen in de Provincien, in derzelver hoedanigheid van voorzitter der Staten-vergaderingen, aan hen bij de grondwet, en het toezigt en de medewerking van de hoofden der Gemeentebesturen in derzelver hoedanigheid van voorzitters der Gemeenteraden, aan hen bij de reglementen van bestuur toegekend, ons voldoende waarborgen kunnen aanbieden, tegen het nemen van besluiten, of het maken van verordeningen, door de Staten-Provinciaal of door de Gemeenteraden, welke niet met de algemeene wet-

ten of het algemeen belang strijdig zoude zijn; Overwegende daarenboven, dat niet alleen de klagten aan Ons of aan de hooge autoriteiten voor alle onze onderdanen openstaat, maar dat Wij daar en hoven verlangen aan de goede ingezetenen, in de openbaarmaking der provinciale en gemeentelijke rekeningen en daarbij behorende begrootingen, eenen waarborg te geven tegen de kwetsing of verwaarloozing van derzelver belangen, en een middel te verschaffen, om bij onverhoopte gevallen, van dat regt van beklag, bij Ons of bij de bevoegde magt, met vrucht te kunnen gebruik maken.

Gezien de artikelen der Grondwet tot dit een en ander betrekkelijk.

De hoofden der Ministeriële departementen gehoord.

Hebben Besloten en besluiten:

ART. 1.
Onze Ministers en verdere hoofden der onderscheidene departementen van algemeen bestuur, administratie en kollegien, zullen, elk voor zov veel hem aangaat, de noodige maatregelen nemen, dat van nu voortaan:

a. Aan de Staten der provincien de uitvoering der wetten, opgevoerd in artikel 145 der Grondwet en anderen, te dien einde aan hen toe te zenden, zoo mede het algemeen bestier der inwendige administratie van derzelver provincien, en

b. Aan de plaatselijke besturen de vrije beschikkingen over hunne huishoudelijke belangen, worde opgedragen en toevertrouwd in al de uitgestrektheid welke de bepalingen der Grondwet en andere wetten, maar eenigzins toelaten.

Zij zullen ons ten spoedigste de vereischte voordragten aanbieden tot intrekking, wijziging of herziening der thans bestaande reglementen en voorschriften, welke zouden kunnen geacht worden op dat een en ander beperkingen te hebben daargesteld.

Behoudens altijd Ons regt, tot het schorsen en buiten werking stellen van alle besluiten en verordeningen, welke strijdig mogten wezen met de algemeene wetten of het algemeen belang.

ART. 2.

Aan Onze Kommissarissen in de provincien, in derzelver hoedanigheid van voorzitters in de vergaderingen der Staten, of van derzelver Gedeputeerden, — en aan de hoofden der plaatselijke besturen, in derzelver hoedanigheid van voorzitters der Stedelijke en Gemeenteraden, dragen Wij de zorg op om persoonlijk te waken voor de rigtige uitvoering van de artikelen 147, 149 en 155 der Grondwet, waarbij aan de provinciale Staten en plaatselijke besturen is verboden, om besluiten te nemen of verordeningen te maken, welke met de algemeene wetten of het algemeen belang strijdig zijn, of wel den doorvoer uitvoer en invoer belemmeren.

Zij zullen ons diensvolgens, ten spoedigste alle afwijkingen doen kennen, ten einde Wij overeenkomstig de artikelen 149 en 155 der Grondwet zoodanige besluiten zouden kunnen schorsen en buiten werking stellen, en omtrent dergelijke verordeningen zoodanige bevelen te geven als Wij vermeenen te zullen behooren.

ART. 3.

Dezelfde Kommissarissen zullen evenzeer persoonlijk waken tegen alle verzuim van het inroepen Onzer tusschenkomst op alle die handelingen der Staten provinciaal, welke door de Grondwet of andere wetten, daaraan onderworpen zijn.

Desgelijks zullen de hoofden der plaatselijke besturen persoonlijk waken tegen alle verzuim van het inroepen Onzer tusschenkomst of goedkeuring van de Staten der provincien op alle die handelingen der Gemeenteraden, welke de Grondwet of andere wetten daaraan of de Onze onderwerpt.

ART. 4.

De jaarlijksche rekeningen van de ontvangsten en uitgaven der provincien en die der steden en gemeenten zullen, na goedgekeurd en gesloten te wezen, met de daartoe betrekkelijke begrootingen openbaar gemaakt worden door derzelver nederlegging gedurende eenen bekwamen tijd, op de respectieve Griffioen of secretarijen, ter inzage van ieder ingezeten.

Onze Ministers en verdere hoofden der onderscheidene departementen van algemeen bestuur, administratie en kollegien, zijn befaast met de uitvoering van het tegenwoordig besluit, waarvan een afschrift zal worden gezonden aan de Staats-Kommissie, ingesteld bij ons besluit van den 23 oktober 1830 No. 92, tot informatie.

Gegeven te 's Gravenhage den 1 maart 1831, van onze regering het schtittende.

(Geteekend) WILLEM.

van wege den Koning,

J. G. DE MEIJ VAN STREEFKERK.

Heeft goedgevonden en verstaan het voornemde koninklijk besluit, door middel van het Provinciaal Blad te brengen ter kennis van de onderscheidene stedelijke en plaatselijke besturen, mitsgaders van de Heeren Distrikts-Kommissarissen in deze provincie tot derzelver informatie en narigt.

's Hertogenbosch den 7 Maart 1831.

De Gouverneur voornoemd,
A. J. L. VAN DEN BOGARDE.

Advertentien.

* * Heden overleed tot onze droefheid, ons jongste kindje CHRISTIAAN LAMBERTUS CORNELIUS, in den ouderdom van 17 maanden.

M. P. VAN ROER.
M. VAN ROER.
geboren HERMANS.

Grave 26 Junij 1846.

M. VAN OSCH,

Steendrukker te 's Hertogenbosch,

heeft de eer Heeren **BOELSCHUTTERS** te berigten dat bij hem ontvangen zijn een fraai assortiment HANDBOGEN, PIJLEN en BOOGPEZEN; alsmede heeft voorhanden gestedrukte NUMMERPLANTSOENEN voor PRIJSSCHIEDING enz., aan zeer civiele prijzen.

* * Op Zaterdag den 11 Julij 1846, des namiddags ten vijf ure, zal onder nader approbatie door het Kollegie van Regenten over de Godshuizen en den Algemeenen Armen der Stad 's Hertogenbosch, in bijzijn van den Hoofd Ingenieur van den Waterstaat in Noord Brabant, in het Burger Gasthuis in het openbaar worden Aanbesteed:

Het veranderen en verhoogen van den **HOOFDBOUW** van het **BURGER-GASTHUIS** in genoemde Stad, met bijlevering van al de daartoe benoedigde **MATERIALEN**, alsmede het daarstellen van een **Nieuw GEBOUWTJE** ten Noorden aan voorschreven Gesticht te 's Hertogenbosch.

Dere Aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod.

Het Bestek en Voorwaarden waarop de Aanbesteding zal plaats hebben, zal van den 3 Julij af ter lezing liggen te 's Hertogenbosch, in het Eindhovensche Koffijhuis bij M. LANDHEER, bij REGGERS in het Parlement en bij KERSEMAKERS in de Stad Oss, te Eindhoven in den Vergulden Kop, te Grave bij de Wed. SCHOONENBERG, te Helmond bij D. COMPUTER, te Heusden bij H. VERHOEVEN, te Breda in de Zwaan bij de Erven VERMUNT, te Sleeuwijk, in het Veerhuis, te Nijmegen bij VAN MEURS aan de Gierbrug, te Gorinchem bij VAN OISTERWIJK, en te Sliedrecht in het Regthuis.

Zullende Donderdag en Vrijdag voor den dag van Aanbesteding de noodige aanwijzing in loco worden gedaan, zijnde intusschen nadere inlichtingen te bekomen zoo bij voornoemd Kollegie als bij den Hoofd-Ingenieur van den Waterstaat voornoemd en bij den Opzigter A. VAN VEGGEL te 's Hertogenbosch, bij welken laatste ook de Teekeningen kunnen worden ingezien.

* * M. ZIJNEN DE GIER, Notaris, gevestigd te Berlicum, zal voor de Kinderen F. VAN LEE, publiek Verkoopen:

Eene **BOUWMANS-WONING**, met ERF, TUIN en **BOUWLAND**, staande en gelegen te Berlicum aan de Louvaart, Sectie B. Nos. 140, 141 en 142, groot te zamen 90 Roeden, 20 Ellen.

Drie Perceelen **BOUWLAND**, met **GROES** en **HOUTWASSEN**, gelegen als voor, Sectie B. Nos. 152, 153 en 154, groot te zamen 46 Roeden, 28 Ellen.

Dere Verkoop zal geschieden binnen Berlicum, in het Dorp, ten Herberge van L. WOLLAERT, provisioneel op Vrijdag den 3 Julij 1846, en finaal op Vrijdag den 17 daaraanvolgende, beide des namiddags om 4 ure.

VERKOOPING EENER ERFENIS.

De Notaris **A. BOSNERS**, gevestigd te Loon-op-Zand, zal op Maandag den 13 Julij 1846 Provisioneel en 8 dagen later den 20 derselver maand Fitaal, telkens des namiddags om 6 uren, ten huize en herberge van **ADRIAAN KEMMERE** te Besoijen, in het openbaar veilen en verkoopen.

Twee onverdeelde derde parten, in eene **Erfenis** van **ROERENDE GOEDEREN**, bestaande ingevolge de deswege in der tijd opgemaakte Bodelbeschrijving, uit **INBOEDEL**, **GRANEN**, **KONTANTEN GOUD- en ZILVERWERKEN**; benevens verschillende **HYPOTHECAIRE** en andere **INSCHULDEN**, gezamenlijk na aftrek der lasten, voor het geheel bedragende eene kapitale som van **f 15.000,00** behoudende evenwel dat aan een derde het levenslange vruchtgebruik daarvan Competeert. De voorwerpen uit deze Erfenis behorende, zullen bij de verkoopconditien gedetailleerd omschreven en daaromtrent inmiddels nadere inlichtingen kunnen bekomen worden, ten Kaptoere van bovengenoemden Notaris.

ZEGT HET VOORT.

F. J. M. RITS, Notaris, residerende te 's Hertogenbosch, zal, voor zijne Principalen, in het openbaar finaal verkoopen:

Op Dingsdag den 7 Julij 1846, des namiddags ten zes ure, in het Koffijhuis genaamd de Plaats Roijaal, te 's Hertogenbosch.

10.) Een in 1833 geheel nieuw gebouwd goed en zindelijk onderhouden in twee afzonderlijke **WONINGEN** verdeeld **HEERENHUIS**, gemerkt D. No. 98³ en 98⁴ V. D. No. 68, met **ERF** en twee **TUINTJES**, staande en gelegen te 's Hertogenbosch, aan de zuidzijde der **Zuid-Willemsvaart**, Sectie H. No. 1872, groot 1 Roede en 37 Ellen.

Laatstelijk verhuurd voor **f 240,00** jaarlijks. Ingezet met de Slagen op... **f 1800,00.**

20.) Een **HUIS** gemerkt J. No. 177, V. J. No. 135, met nog eene afzonderlijke **WONING** daar achter, voorts **ERVEN**, **OPENPLAATS** en **TUINTJE**, staande en gelegen te 's Hertogenbosch op den Vughterdijk, met een uitgang op Stads-Wallen; Sectie G. No. 2280, groot 2 Roeden en 34 Ellen.

Ingezet met de Slagen op... **f 1500,00.**

30.) Een **WINKELHUIS**, gemerkt D. No. 362, V. D. No. 405, met **ERF**, staande en gelegen te 's Hertogenbosch, in de Windmolenbergstraat, Sectie H. No. 278.

Staande met de Slagen op... **f 400,00.**

40.) Een **HUISJE**, gemerkt D. No. 365, met **ERF**, staande en gelegen te 's Hertogenbosch, achter het vorige **HUIS**, Sectie H. No. 278.

Staande met de Slagen op... **f 110,00.**

50.) Een Perceel **HOOLAND**, gelegen onder de jurisdictie der Stad 's Hertogenbosch, in het Boschveld, genaamd de Aalkamp; Sectie D. No. 69, groot 1 Bunder, 54 Roeden en 30 Ellen.

Staande met de Slagen op... **f 130,00.**

60.) Een Perceel **HOOLAND**, gelegen onder de Gemeente Dungen, in het Boschveld, genaamd de Bultkamp; Sectie C. No. 29, groot 3 Banders, 21 Roeden en 50 Ellen.

Staande met de Slagen op... **f 260,00.**

70.) De onverdeelde helft in een Perceel **HOOLAND**, gelegen in het Boschveld, Sectie C. No. 39, voor het geheel groot 1 Bunder, 56 Roeden en 40 Ellen.

Staande met de Slagen op... **f 60,00.**

80.) De onverdeelde helft in een Perceel **HOOLAND**, gelegen in het Boschveld, Sectie C. No. 44; voor het geheel groot 1 Bunder, 50 Roeden en 70 Ellen.

Staande met de Slagen op... **f 65,00.**

Op Donderdag den 9 Julij 1846, des namiddags ten vijf ure, ten huize van **Adriaan van Schijndel** te Dinther

1e. Het Oostelijk gedeelte zoo als afgekend is van een sHerbest Perceel **HOOLAND** gelegen te Dinther, achter de R. C. Kerk nabij de Rivier de Aa; Sectie C. No. 1451, voor het geheel groot 1 Bunder 79 Roeden en 30 Ellen.

Staande met de Slagen op... **f 375,00.**

2e. De westelijke helft zoo als afgekend is van het gemelde Perceel **HOOLAND**.

Staande met de Slagen op... **f 320,00.**

Het geheele Perceel **HOOLAND** in Mass.

Staande met de Slagen op... **f 1300,00.**

3e. Eene Kapitale, **BOUWHOEVE**, genaamd: **Rommelsche Hoef**, gelegen te Dinther in de Hylharen, bestaande in een hecht sterk **LANDBOUWERSHUIS**, met **ACHTERHUIS** en eene nieuwe **SCHUUR**, voorts **ERVEN**, **HOF**, **BOOMGAARD**, **BOUWLANDEN**, **WALDEN**, **HOOLANDEN** en **HOUTGEWASSEN**. Sectie C. Nummers 104 - 113, 118 - 122, 137, 143 - 147 en 149 - 152, te zamen groot 13 Banders, 44 Roeden, en 47 Ellen.

Staande met de Slagen op... **f 3300,00.**

De gemelde drie Koopen in Massa.

Staande met de Slagen op... **f 4600,00.**

4e. Twee Perceelen **BOUWLAND** en **HEIDE** gelegen te Dinther, in de Hylharen tegen de gemelde Hoeve, Sectie C. Nummers 102 en 103, te zamen groot 2 Banders 09 Roeden.

Staande met de Slagen op... **f 160,00.**

5e. Een Nieuw gebouwd **LANDBOUWERSHUIS**, **ACHTERHUIS**, **ERVEN**, **TUIN**, **BOUWLAND**, **GROESKANTEN**, **HEIDE** en **HOUTGEWASSEN** staande en gelegen te Dinther in de Hylharen; Sectie C. Nummers 115, 116, 117, 1584, te zamen groot 82 Roeden en 36 Ellen.

Staande met de Slagen op... **f 225,00.**

Laatstgemelde twee Koopen in Massa.

Staande met de Slagen op... **f 370,00.**

De vijf Koopen in Massa.

Staande met de Slagen op... **f 5100,00.**

Op Zaterdag den 11 Julij 1846, des namiddags ten vijf ure, ten huize van **Marinus van Falier** te Vlijmen

Een in het jaar 1842 geheel nieuw gebouwd **HUIS** met **ERF** en **TUINTJE**, staande en gelegen te Vlijmen, aan den Klinkerweg, zeer geschikt voor allen Klein Handel; Sectie C. Nummers 1203 en 1204, te zamen groot 1 Roeden en 80 Ellen.

Staande met de Slagen op... **f 700,00.**

Nadere onderrigting is te bekomen ten Kaptoere van den Notaris **RITS** voornoemd.

Op een Dorp in Zuid-Holland, woont tegen 1° Augustus gevraagd IEMAND die schikt om een burger **POT** te koken, en het Huiswerk te verrichten, voorzien van een getuigschrijven van bekwaamheid en zedigheid. Adres onder Lett. G. aan de Heer **SCHREUDER** en van **BAAK** te Leyden. Brieven franco.

* * **DE DIJKS DIRECTIE DER WATERING VAN GROEDE en BAANSTPOLDER**, is voornemens om, op Dingsdag den 14 Julij 1846, des voormiddags ten tien ure, te Groede en daar ten huize en herberge van **ABRAHAM LOYSEN**, publiek en aan de minstdegen aan te besteden, het aan deze Watering o. b. benoedigde **DIJKMATERIAAL** en **STEENSOORTEN**, als:

1°. 25 000 **BOSSEN HOLLANDSCH RIJS**.
10 000 " **GAARDEN** of **HARINGBANK**.
10 000 " **WALCHERSCHE STAKEN**.
8 000 " **DUBBELBANDS BLADMET**.

Het RIJS en de GAARDEN in 't Groede te leveren.

2°. 30 000 **BOSSEN BRABANDSCH RIJS**.

3°. 250 **MASTBOOMEN**, lang 10 Ellen.

Hierbij zal behooren geleverd te worden duizend **EIKEN STAKEN**, waarvan 500 in omtrek en lang 120 duim.

En 4°. Honderd **LASTEN VILVOORDSCHE STEEN**.

Tot narigt van de gezegden dient, dat de **MATERIAAL** en **STEENSOORTEN** zulk behooren te voldoen aan die vereischten, waarnaar dergelijke Leverantien voor de Calantheuse Balders in Zeeland, voor het loopende dienstjaar zijn Aanbesteed geworden.

Dat de besteding onder nadere goedkeuring plaats hebben. En dat de betaling der aan nemings sommen eerst een jaar na de aflevering zal kunnen plaats hebben.

De **Dijks-Directie** van de voornoemde Polder.

De Dijkgraaf,

J. RISSEFUW.

Ter ordonnansie derzelven

De Ontvanger Griffier,

P. A. LE CLERCO.

Ter Drukkerij van **D. A. A. DE ROOY** te 's Bosch.